

DEJSTVA O IZPUŠNIH PLINIH DIZELSKIH MOTORJEV

V Evropi ocene kažejo, da je več kot 3,6 milijona delavcev morda izpostavljenih koncentracijam izpušnih plinov dizelskih motorjev, ki so višje od normalnih okoljskih, izmerjenih v mestih. Po ocenah je v EU skoraj 4.700 primerov pljučnega raka na leto in več kot 4.200 smrti, povezanih z izpostavljenostjo izpušnim plinom dizelskih motorjev. Pri delavcih, ki so redno izpostavljeni izpušnim plinom dizelskih motorjev, je tveganje za nastanek pljučnega raka večja do 40 odstotkov. Izpušni plini dizelski motorjev so uvrščeni v skupino 1 rakotvornih snovi po IARC*, kar pomeni, da se štejejo za nedvomne povzročitelje raka pri ljudeh.

Kdo je ogrožen?

Dizelski motorji poganjajo najrazličnejša vozila in stroje, ki se uporabljajo v številnih gospodarskih panogah, vključno z rudarstvom, prevozom, gradbeništvo, kmetijstvom, pomorstvom in različnimi proizvodnimi dejavnostmi.

Poklicno izpostavljeni so lahko na primer: mehaniki v mehaničnih delavnicah za avtobuse in na kamionskih terminalih, vozniki tovornjakov, gasilci (tudi v gasilskih domovih), gradbeni delavci in upravljavci viličarjev v različnih okoljih, delavci, ki delajo z nepremičnimi viri električnega napajanja, kot so kompresorji in generatorji, delavci, ki natovarjajo in raztovarjajo ladje ali letala, delavci na črpalniških nafta ali plina in delavci na cestninskih postajah.

Več o snovi

Izpušni plini dizelskih motorjev so kompleksna zmes plinov, hlapov, tekočih aerosolov in delcev, ki nastanejo pri izgorevanju dizelskih goriv. Sestava zmesi je odvisna od lastnosti motorja, goriva in pogojev delovanja. V izpušnih plinih so razmeroma velike količine saj (veliko več kot pri bencinskih motorjih), zmes pa vsebuje več rakotvornih snovi.

Kako simptomi vplivajo na nas?

Kratkotrajna izpostavljenost lahko povzroči draženje oči, nosu, grla in pljuč. Dolgotrajna izpostavljenost lahko poveča tveganje za nastanek kroničnih bolezni dihal in pljučnega raka.

Čas med izpostavljenostjo in nastankom pljučnega raka je lahko tudi od 10 do 20 let.

Kaj lahko storimo?

Opravimo ustrezno oceno tveganja delavcev zaradi izpostavljenosti izpušnim plinom dizelskih motorjev. Na primer: Ali se izpušni plini dizelskih motorjev sproščajo v zaprti delovni prostor, kot je mehanična delavnica? Ali se izvajajo kakšni ukrepi? Ali delavci poročajo o draženju oči ali pljuč?

Najboljša rešitev je obvladovanje izpostavljenosti, na primer z uporabo drugih motorjev ali prezračevalnih sistemov ter dobrim vzdrževanjem in upravljanjem motorjev. Oprema za varovanje dihal, oblikovana tako, da uporabnika zaščiti pred vdihavanjem škodljivih prahu, plinov in hlapov, naj se uporablja le kot zadnja možnost. Vendar je pri nekaterih delih ali opravljenih uporaba opreme za varovanje dihal morda edina možnost, ki je izvedljiva.

Viri: IOSH, IARC, OSHA